

Skolinspektionen
Box 23069
104 35 Stockholm
Utredare Carin Clevesjö

Yttrande gällande ansökan om godkännande som huvudman för en nyetablering av en fristående gymnasieskola, Thoren Business School Luleå, från och med läsåret 2020/2021

Skolinspektionens dnr 5.1-SI 2019:1009

Piteå kommun har beretts möjlighet att yttra sig över ansökan från Thorengruppen AB Umeå, om godkännande som huvudman för en nyetablering av fristående gymnasieskola i Luleå kommun från och med höstterminen 2020.

Ansökan avser 207 elevplatser vid fullt utbyggd verksamhet år 2022.

Ansökan avser följande program och inriktningar:

Program	Inriktning
Ekonomiprogrammet	Ekonomi Juridik
Samhällsvetenskapsprogrammet	Beteendevetenskap Samhällsvetenskap
Naturvetenskapsprogrammet	Naturvetenskap

I och med den djupgående samverkan som finns inom 4-kanten via avtal gällande gymnasieutbildning, har gemensamma diskussioner även skett när det gäller Thorengruppen AB:s ansökan som nyetablering av gymnasieskola i Luleå och förmodade konsekvenser för övrig gymnasieverksamhet.

Kommunstorlek, befolkning och elevantal

Piteå kommun består av en centralort med omgivande samhällen och landsort. Kommunen har idag cirka 42 000 invånare. 1 650 ungdomar går i kommunens två gymnasieskolor. Strömbackaskolan med ca 1500 elever samt Grans Naturbruksgymnasium med ca 150 elever.

Piteå kommun ingår i ett samverkansavtal för gymnasieskolan, med de angränsande Norrbottenskommunerna Luleå, Boden och Älvsbyn, de så kallade "Fyrkantkommunerna". Samverkan innebär att elever i dessa kommuner ges

möjlighet att fritt söka plats till gymnasieskolans utbildningsprogram inom fyrkantområdet. Ett samverkansavtal finns också mellan kommunerna i Norrbotten angående Naturbruksutbildningarna i Piteå och Kalix.

Befolkningsprognos över kommunens 16-åringar för åren 2019-2024

2019	2020	2021	2022	2023	2024
483	492	492	466	473	471

Piteå kommuns befolkningsprognos visar det förväntade antalet 16-åringar under åren 2019-2024. Enligt prognosen kan man se att antalet 16-åringar under denna period inte visar på några större förändringar.

Piteå kommuns utbud och utbildningsplatser kopplat till Thorengruppen AB:s ansökan

I Piteå kommun erbjuds samtliga program och inriktningar som Thorengruppen AB ansöker om, förutom juridikinriktning på Ekonomiprogrammet. Den erbjuds däremot inom samverkansområdet.

Tabellen nedan visar antalet utbildningsplatser, antal antagna elever, antal förstahandssökande under de senaste fem åren vid Strömbackaskolan:

	Läsåret 2015/16	Läsåret 2016/17	Läsåret 2017/18	Läsåret 2018/19	Läsåret 2019/20
<i>Ekonomiprogrammet</i>					
- <i>Ekonomi</i>					
Antal utbildningsplatser	30	32	60	30	30
Antal antagna elever	28	32	46	30	30
Antal förstahandssökande	31	35	45	31	29
<i>Naturvetenskapsprogrammet</i>					
- <i>Naturvetenskap</i>					
Antal utbildningsplatser	30	30	30	60	60
Antal antagna elever	29	30	30	43	53
Antal förstahandssökande	34	33	27	38	47
<i>Samhällsvetenskapsprogrammet</i>					
Antal utbildningsplatser	60	60	30	60	60
Antal antagna elever	57	60	30	59	44
Antal förstahandssökande	59	57	36	62	39

Antalet platser på Samhällsprogrammens två inriktningar vid Strömbackaskolan, Beteendevetenskap och Samhällsvetenskap, varierar utifrån söktrycket. Senaste åren har inriktningen Beteendevetenskap varit den inriktning som varit mest populär bland eleverna. Så länge det finns elevunderlag för två klasser vid Strömbackaskolans Samhällsvetenskapsprogram, finns också möjligheten att erbjuda båda inriktningarna. En önskan är också att i framtiden kunna erbjuda två inriktningar på Naturvetenskapsprogrammet, men då är ett starkt elevunderlag en förutsättning.

Utöver Piteå kommuns utbud av aktuella utbildningar, så finns även möjlighet för elever i regionen att studera de sökta programmen i samtliga kommuner som ingår i samverkansavtalet inom 4-kanten. NTL, en friskola i Luleå, har tidigare haft Naturvetenskapsprogrammet i sitt utbud, men har från läsåret 18/19 plockat bort det, då de över tid har haft för få sökande.

Genom samverkansavtalet säkerställer kommunerna i Fyrkanten ett brett utbud för eleverna och resurserna kan på så sätt utnyttjas mer effektivt och kvaliteten på utbildningarna kan nå en hög nivå.

En nyetablering av program och inriktningar inom Thorengruppen AB i Luleå, riskerar att ha en mycket negativ inverkan på de kommunala verksamheterna i Fyrkanten på så sätt att konkurrensen om eleverna förstärks och det i sin tur kan innebära försämrad ekonomi och därmed lägre kvalitet i befintliga utbildningar.

Ekonomiska konsekvenser

En etablering eller utökning av en fristående skola påverkar alltid skolorganisationen i en kommun och kan medföra betydande bestående kostnadsökningar. Piteå kommun tvingas fortsätta bedriva utbildning med färre elever och därigenom med en mindre ekonomisk ram, men med samma kvalitativa krav på undervisningen. Samordningsvinster kan gå förlorade, och möjligheten att på orten erbjuda fler inriktningar försvåras.

Piteå kommun, står som så många andra kommuner i Sverige, i ett läge med stora demografiska utmaningar, vilket gör att skatteintäkter, inte på samma sätt som tidigare täcker den välfärd som ska tillhandahållas allt fler äldre. Detta drabbar då även skolan. Att i detta läge, utsätta huvudmän för ytterligare påfrestningar genom att utöka antalet friskolor, vilket gör planeringsförutsättningarna osäkra med ökade kostnader som följd, är inte rimligt. Det huvudmännen behöver nu, är långsiktighet och stabilitet för att kunna hantera det svåra ekonomiska läget.

Organisatoriska och pedagogiska konsekvenser

Skolan står inför betydande utmaningar med stora pensionsavgångar och brist på behöriga lärare. Bristen på behöriga lärare är kännbar inom skolans samtliga verksamhetsområden men främst i grundskolans senare år och gymnasiet. Brist på behöriga och legitimerade lärare påverkar verksamheten och skapar stora utmaningar såväl organisatoriskt som pedagogiskt. En konkurrens om både elever och lärare skulle påverka planeringsförutsättningarna på kort och lång sikt. Vi är idag rustade, både lokalmässigt och personalmässigt, för att tillhandahålla en utbildning med hög kvalitet. Det finns väl fungerande skolbibliotek, väl fungerande elevhälsa, lokaler för idrott på plats i skolan. Vi ser det som mycket värdefullt ur ett elevperspektiv, ett samhällsperspektiv och ett utbildningsperspektiv, att vi kan erbjuda en skola med ett blandat elevunderlag. En skola där yrkesförberedande program och studieförberedande program står i balans med varandra. En etablering av en friskola som enbart vänder sig till elever på studieförberedande program, riskerar att förstärka skolsegregationen.

Utbud läsåret 19/20 och 20/21

Strömbackaskolan avser att erbjuda och bedriva de ansökta utbildningarna kommande läsår bortsett från Ekonomi-juridik. Ambitionen är att de även ska bedrivas under en lång följd av år om söktrycket till utbildningarna kvarstår.

Sammanfattande bedömning och yttrande

Barn- och utbildningsnämnden, Piteå kommun bedömer att den planerade nyetableringen av Thoren Business School i Luleå inte kommer att tillföra något nytt vad gäller utbildningsutbudet för eleverna i Piteå kommun.

En nyetablering av program inom fristående gymnasieskola i Luleå kommun bedöms medföra påtagliga och på lång sikt negativa konsekvenser såväl ekonomiskt, organisatoriskt som pedagogiskt. Utökningens negativa konsekvenser skulle inte bara drabba Piteå kommun utan påverkar även andra gymnasieskolors verksamhet i fyrkantsområdet, och därför är Piteå kommuns rekommendation att skolinspektionen avslår ansökan med hänvisning till 2 kap. 5 § i skollagen.

Bilageförteckning

Bilaga 1 Protokoll antagningsnämnd den 21 mars 2019

Kontaktuppgifter till Fyrkantens gymnasiesamverkan, som sköter antagning för gymnasieskolor i Fyrkantsregionen (även för de fristående gymnasieskolorna inom Fyrkanten).	
Fyrkantens gymnasiesamverkan, kansliet, Barn- och utbildningsförvaltningen, 971 85 Luleå	
Handläggare Gisela Kluwetasch gisela.kluwetasch@skol.lulea.se Tfn: 0920-45 36 96	Utvecklingsledare Tove Waara Axelsson tove.waara-axelsson@skol.lulea.se tfn: 0920-45 41 53
Kontaktuppgifter till Strömbackaskolan	
Gymnasiechef Britta Dahlén Britta.Dahlen@pitea.se Tfn: 0911-696301	Ekonom Phansamon Gansuwan Phansamon.Gansuwan@pitea.se Tfn: 0911-696360